

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗООЛОГІЇ ім. І. І. ШМАЛЬГАУЗЕНА

на правах рукопису

УДК 595.764

МАТЕЛЕШКО Олександр Юрійович

**ВОДНІ ТВЕРДОКРИЛІ (COLEOPTERA: HALIPLIDAE,
NOTERIDAE, DYTISCIDAE, GYRINIDAE, HYDRAENIDAE,
HYDRORNILIDAE) УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ**

03.00.09 - ентомологія

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата біологічних наук

Київ - 1998

Мателешко О. Ю. Водні твердокрилі (Coleoptera: Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Gyrrinidae, Hydraenidae, Hydrophilidae) Українських Карпат. - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук за спеціальністю 03. 00. 09. - ентомологія. - Інститут зоології НАН України, Київ, 1998.

Дисертація присвячена питанням фауни та екології водних твердокрилих Українських Карпат. В результаті досліджень виявлено 248 видів, серед яких 17 видів є новими для фауни України, а ще 35 - новими для регіону досліджень. Для ряду видів уточнені особливості біології. Виділено екологічні угруповання водних жуків по відношенню до основних факторів водного середовища. Вперше подано аналіз розподілу водних твердокрилих по типах водойм в умовах різних висотно-рослинних поясів та висотно-ландшафтних районів Українських Карпат, для ряду видів з'ясовані основні закономірності

вертикальної зміни біотопів. Простежено роль окремих зоогеографічних комплексів у формуванні водної колектоптерофауни регіону. Зроблено аналіз схожості фаун водних твердокрилих Українських Карпат і суміжних територій, а також інших гірських систем Європи. Простежено динаміку чисельності водних жуків за останні 100 років, визначена їх роль у природних біоценозах та практичній діяльності людини.

Ключові слова: водні твердокрили, фауна, екологія, географічне поширення, вертикальна зональність, біоіндикація, практичне значення.

Мателешко А. Ю. Водные жесткокрылые (Coleoptera: Halipidae, Noteridae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydraenidae, Hydrophilidae) Украинских Карпат. - Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата биологических наук по специальности 03.00.09. - энтомология. Институт зоологии НАН Украины, Киев, 1998.

Диссертация посвящена вопросам фауны и экологии водных жесткокрылых Украинских Карпат. В результате исследований выявлено 248 видов, из них 17 видов являются новыми для фауны Украины, а еще 35 - новыми для исследуемого региона. Для ряда видов уточнены особенности биологии. Выделены экологические группировки водных жуков по отношению к основным факторам водной среды. Впервые дан анализ распределения водных жесткокрылых по типам водоемов в условиях разных высотно-растительных поясов и высотно-ландшафтных районов Украинских Карпат, для ряда видов установлены основные закономерности вертикальной смены биотопов. Прослежена роль отдельных зоогеографических комплексов в формировании водной колектоптерофауны региона. Сделан анализ сходства фаун водных жесткокрылых Украинских Карпат и сопредельных территорий, а также других горных систем Европы. Прослежена динамика численности

водных жуков за последние 100 лет, определена их роль в естественных биоценозах и практической деятельности человека.

Ключевые слова: водные жесткокрылые, фауна, экология, географическое распространение, вертикальная зональность, биоиндикация, практическое значение.

Mateleshko A. Yu. Water beetles (Coleoptera: Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Gyrinidae, Hydraenidae, Hydrophilidae) of the Ukrainian Carpathians. - Manuscript.

Thesis for a candidate's degree by speciality 03.00.09 - entomology. - The Institute of Zoology of National Academy of Science of Ukraine, Kyiv, 1998.

The dissertation deals with the fauna and ecology of water beetles in the Ukrainian Carpathians. As a result of the studies 248 species have been found, 17 of them are new for the Ukrainian fauna, 35 species more are new for the studied region. The biological features have been refined for a number of species. Ecological groups of water beetles in relation to the main water medium factors have been settled out. For the first time the analysis of water beetles distribution according to the water basin type under different conditions of altitudinal plant belts and altitudinal landscape areas of the Ukrainian Carpathians has been given, the main regularities of the vertical shift of biotopes have been stated for a number of species. The role of individual zoogeographical complexes in water coleopterofauna formation in the region has been tracked. The analysis of similarity between the Ukrainian Carpathians fauna of the water coleopters and that of the adjacent areas, as well as those of other European mountain systems, has been made. The numeric dynamic of the water beetles for the last 100 years has been tracked, their role in the natural biocenoses and practical activity of man has been determined.

Key words: water coleopters, fauna, ecology, geographical distribution, vertical zonality, bioindication, practical importance.